

נה א מיי פייט מהל' כל
המקדס הלכה ב סמנ
עשין עקב:
נו ב מיי פייט מהלכות
גירושין הלו טו סמנ
עשין ט טושיע ט"ע ס'
קבץ ספקין ס'
נו ג מיי טע טושיע
האיש טע ספקין ח
כג"ה:
נח ד מיי טע ה' יד
סמנ טע טושיע
האיש ט"ו קמץ ספקין יא:
נח ה טושיע ס' קמנ:
ס ו ז ח מיי פייט מהל'
גירושין הלו ד סמנ ט'
טושיע ה' ד סמנ ט'
טושיע ט"ע ס' קבץ
ספקין י:
ס ט מיי טע ופיי
מהל' טושיע וטעין
ה' א ה סמנ עשין ז'
טושיע טע וטושיע ח"מ
(ס' עב ספקין טל) ס'
קלה ספקין א':

גלוין הש"ס

גמ' בין שיטה לשיטה. ע'
לקמן דף ט"ז טוס'
ד"ה י"א ה':

ספקי ר"ד

ת"י הרי זה גיטין והנייר
שלי אינה מגורשת פ'
דכין שהנייר שלו לא יתן
פרותה באור ע"מ
שתחייב לי את הכתב
מגורשת פ' והיא תחזור
וגא תניי ר' דר ליקים
לזאת ותיקא נתיבא דמתנה
ע"מ לחזורי שמה מתנה:
בעי רמי בר חמא הווי
מוחזקין בטבילה שריא
שלה וגט כתוב עליה והרי
היא יוצאה מתחת ידו מהו
פ' והוא רוצה ליתנה
לאשה ולגרשה בנט
הכתוב עליה ותחזרה אמה
וכתב ותתן על הבעל מוטל
לכתוב וליתן ובעי שיהא
הנייר או כל חפץ הכתוב
לכתוב הבעל עליו כמאמר
בעי רמי בר חמא הווי
או דלמא אשה לא ידעה
לאקנויי פ' לא ידעה
לאקנויי דבר שאין טבילה
לתת מתנה גמורה כזה
שחייב לחזור לה ולא
גמרה ואקנויי ליה אלא
כעין שאלה נתנה לו והוא
פסול דבעי ליתן בידה
שיהא החפץ של בעל
ולכא ת"ש אף הוא העיד
על כפר קטן שיהיה
בירושלים והיה שם זקן
אחד והיה מלווה לכל בני
כפר וכתב בכתב ידו
ואחרי חותמם ודא
מעשה לפני חכמים
והכשירו ואמאי הא בעי'
ספר מקנה וליכא פ' בעי'
שלהיה וקנה לו קרקעותיו
וישעבדו לו בספר ויסמור
לו מלפניה הספר כתוב
ולכא אלא לאו משום
דההוא זקן ההוה מקנה
להו"ל ויהיב להו מקנה
והם הכי נמי האשה
לדלמא זקן שאני דידע
לאקנויי אבל אשה לא:

התקבלי גיטין והתקבלי בתובתך מהו. אע"ג דכתבו על
איסורי הנאה כשר היינו משום דיהיב לה מיהא כל
הגט אבל הכא לא יהיב לה אלא בתורת פירעון: ע"ל מנת שתחיידי
אי הנייר בגורשת. בפרק מי שאלחו (לקמן דף עה.) קבצי מ"ש רישא

ומ"ש סיפא ומפרש לשון אחד משום
דסיפא הוי מנאי ומעשה דזכר אחד
והוי מנאי בטל ומעשה קיים דקאכזר
ההוא ליטנא דלומר ע"מ לאו כאומר
מעשיו דמי ואין גט יכול לחול עד
שמחזירה וכו' א"ל להגרסה שאין הגט
שחזירו לי המחזיר יאל' לא סבר
מגורשת ורצא דקאמר ב"ק דקידושין
(דף ו:). הילך אחריו זה צמתה ע"מ
לחזור לי המחזיר יאל' לא סבר
כהוא ליטנא אלא רצא לטעמיה
דמפרש ב"מ מי שאלחו משום דהוי
מעשה קודם למנאי וע"ג דבההיא
לחזור נמי מעשה קודם למנאי לא
דק רצא צמיתיה למינקט המנאי
כמו שר"ך להטות ולהוא ליטנא
דמפרש ב"מ שאלחו (לקמן עה.) משום
דכל האומר ע"מ כאומר מעשיו דמי
לא הוי גט אלא אם כן מחזרתו לנסוק
שנמקיס המנאי ואו הוי גט מעשה
שנא לידה: **ספר** אחד אמר
רחמנא ולא שנים ושלישה ספרים.
אע"ג דלקמן (דף כ"א.) דרשי רבנן
ספ' לספירת דברים מכל קנסו דרשי'
נמי הך דרשה דהכא ואל"ת היכי
מכשירין ב"פ בתרא (לקמן דף סו:) שייך
מקלמ הגט וכתבו דרף השני הוה לן
למיפסל בשני דפין משום ספר אחד
אמר רחמנא ולא שנים ושלישה ספרים
כדלמרי' ב"פ דסוטה (דף י"ח.) כתבה
בשני דפין פסולה ספר אחד אמר
רחמנא כו' ואורי' בשני דפין דסוטה
איירי בשתי סמיתות^א ולקמן איירי
בדף אחד בשני מעודים:
א צריבא דמעודה. מכלן מדקדק
ר' יתכן דר מדכדי דלין לריך
גגט שמהא כל אות ואות מוקפת
בגט מארבע רוחותיה כדלמך הכא
דמעודה ור"י אומר דלין מכלן רליה
דהא דקאמר דמעודה^ב היינו רגל ׳ך
של שיטה לעיונה בנ"י של שיטה
שמחמה או ראש ל' בה' או בנח'^ג
שלמעה לימנה^ד ומ"מ נראה לר"י
דלין לריך רימנה^ה להכשיך דלוקא
בס"מ תפילין ומוחזק צעין שיהו
האותיות מוקפות גיול כדלמך בפרק

הא בעינא ומכתב וליכא כדנירי זהב ולא
כדנירי זהב כדנירי זהב דבולט ולא כדנירי
זהב דאילו התם מגואי יוהבא מאבראי בעא
מיניה רבא מרב נחמן כתב לה גט על טס
של זהב ואמר לה התקבלי גיטך והתקבלי
כתובתך מהו אמר ליה בנתקבלה גיטה
ונתקבלה כתובתה איתיביה התקבלי גיטך
והשאר לכתובתך נתקבלה גיטה והשאר
לכתובתה טעמא דאיכא שאר הא ליכא
שאר לא הוא הדין אע"ג דליכא שאר והא
קמ"ל דאע"ג דאיכא שאר יא אמר לה אין
אי לא לא מאי טעמא אוריא דמוגלתא
הוא^א ת"ר דהרי זה גיטך והנייר שלי אינה
מגורשת על מנת שתחזירי לי את הנייר
הרי זו מגורשת^ב בעי רב פפא^ג בין שיטה
לשיטה ובין תיבה לתיבה מאי תיקון ותיפוק
ליה^ד דספר אחד אמר רחמנא ולי שנים
ושלישה ספרים לא צריבא דמעודה רבא רמי
בר חמא הווי מוחזקים בעבד שהוא שלו וגט
כתוב על ידו והרי הוא יוצא מתחת ידה מהו
מי אמרינן אקנויי אקני ליה או דלמא הוא
מנפשיה עייל אמר רבא ותיפוק ליה דכתב
שיכול להחזירי הוא ולרבא קשיא מתניתין
על הדין של עבד בשלמא מתני' לרבא לא
קשיא^ה בעדי מסירה ורבי אלעזר היא אלא
לרמי בר חמא קשיא לרמי בר חמא נמי
לא קשיא^ו ובכתובת קעקע השתא דאתית
להכי מתניתין^ז (לרבא) נמי לא תיקשי
בכתובת קעקע מאי הוי עלה תא שמע
דאמר ריש לקיש בגמרא הווי מוחזקין בטבילה
בעי רמי בר חמא הווי מוחזקין בטבילה
שהיא שלה וגט כתוב עליה והרי היא
יוצאה מתחת ידו מהו מי אמרינן אקנויי
אקניתי ליה או דלמא^ח (אשה) לא ידעה
לאקנויי אמר אביי^ט ת"ש אף הוא העיד על כפר קטן
שהיה בו זקן אחד והיה מלווה לכל בני הכפר וכתב בכתב ידו ואחרי חותמיו
ובא מעשה לפני חכמים והכשירוהו ואמאי הא בעינא^י ספר מקנה וליכא
אלא לאו משום דאמרינן אקנויי מקנה להו אמר רבא ומאי קושיא דילמא
זקן

הא בעינא מכתב פתוחי חותם: מגואי. מכה הרוסם צאווה לך
שהואוה בולטת זו אכל לך דוחק מאכרזלי והיא בולטת מגואי: הא
ליכא שאר לא. דמקום גט בעי למיטב לה מתנה גמורה משום גירושין
ולא לשם פירעון דכתיב ונתמיי: וכן לשם פירעון דכתיב ונתמיי:
והנייר. כל הנייר אינו מעבד לעצמי:
אינה מגורשת. דכיון דהנייר שלו לא
נתן לה כלום דנמלאו אומיות פורחות
בזארי: הרי זו מגורשת. ומחזיר
דמתנה ע"מ להחזיר שמה מתנה^א:
נייר צעין שיטה לשיטה. שלי מהו:
דמעודה. מעודה במקלם שהיו בו
אומיות ארוכין המגיעין משיטה לשיטה
בראשי כל מינה ומינה: ואפי' הוא.
העבד: ויאל' מסתם ירה. שהצינאו
לפנינו ואמרה בעלי נתן לי העבד
הזה וגירסה בו דמתן במתני' ונתן
לה העבד: מהו. מי מיהימנה בלא
עדי מסירה הוואלי ועכשיו הוא צעומה
או דילמא הוא מנפשיה אזל: להודיין
הוא. דילמא מנאה הוה צעומה
ומתקמיה ודל' כתיב: **צעדי מסירה.**
שקראוהו: ור' אלעזר היא. דלמך
אי אפטר לגט בלא עדי מסירה:
אלא לרמי בר חמא קשיא. דבעי
דידיה דליכא עדי מסירה היא:
כפוזם קעקע. אינה נמחקת עולמית:
הגודרות. צעומת בלא דגרות אלן
(במבדל ג:). אין להן חוקה. אלס
שפסן אינו יכול לטעון לצעליהם
מכרתם לי דליכא למימר מעלמך
הלכו אלנו: והרי היא ויאל' מסתם
ידו. שהוא בלא לגרשה: לא ידעה
לאקנויי. לא גמרה ומקנייה דבר
שאין צלבה לתת מתנה גמורה ולא
גירסה אלא בשלה ואזן צעין ונתמיי:
אף הוא העיד. רבי יהודה על צנא
בגמ' עדיות: ה"ג והא בעינא צנא
מקנה וליכא. שהמקנה לריך לכתוב
את השטר שדי ממורה לך דמההוא
קרא נפקא לן ב"פ דקידושין (דף כו:).
אלא לאו. ש"מ כי מקני ליה שפיר
דמי ואף על גב דלין צדעמו של
נתן שיעכזנו המקבל אלנו:
זקן

מוסף רש"י

והנייר שלי. לא יהיב לה
ולא מרד, ולממנא אמר
ומנן צידס (לקמן עה.)
הגודרות. צמה עה. על
סס במבדל ג:) גרות אלן
(בתובות פ:) גרות אלן
וכל דכין מהלך דכרסס
ובחוקים (רשב"ם ב' ב'
ג:). אין להן חוקה. אין
החוקים כסס יכול לומר
לקמן כו' ביד, שמה מלאן
והשטר כתיב לפי שדין
לכל כשדות (בתובות פ:
וכע"ז רשב"ם טס.)

מוסף תוספות

א. של קלף. מוס'
הא"ש. ב. (ד' לט"א) לאו
"עציר" שנוגעת לו לו,
אלא. רשב"ם. ג. אכל
אינה נוגעת במכתב
כמלא נימא וכו' אבל לפי
פירשי דל' כדבר רב"ם
דל' מברא. רשב"ם.
ד. ומתני' נתן תובתך על
כל דבר המתיקם אפי' על
עלה של זית. מוס' הא"ש.
ה. אם שם בה חותם.
ו. דאבטריך
מוס' הא"ש. ז. דאבטריך
לוי' לר"ל לאשמעטין
גודרות. מוס' הא"ש.
ח. ושמה קניטנו רבו.
ט. אצל חברי.
י. ויאמר של זה אני.
יא. דן בגמרא
דמי. יב. אבל ליכא
לפורשי דלא ידעה לאקנויי
כלל דמי איכא למימר
שלא היא ממכרה ממכר.
יג. ומשום הפקר
ביד הפקר וא"כ כי לא
ידעה לאקנויי מאי. רשב"ם.
יד. מדקתני מתנא. ר"ן
לקמן כ"א. ד"ה אלף.
טו. ופשיטא לי' דעל
קלף שלו הוי כתוב. דאל"כ
מה אסודרותי דר' יהודה
בן בבא. מוס' הא"ש.
טז. הא לאו הכי, גביא
מן דינא. רשב"ם. וכוין
דאיכא שטורא הא איכא
קלא אע"ג דליהוי שטר
מקנה. ר"ן. טז. שדוה
בעדים. מוס' הא"ש.
טז. ספרי דחוקן. מוס'
הא"ש. יז. ואו בעין
ספר מקנה כיון דליכא זדוי.
רשב"ם.

א) [מוספתא פ"ב] לקמן
ע"ה. ב) [פוסט י"א].
ג) [נעיל ט: וי"ט]. ד) ר"מ
מ"י. ה) [מבנות דר' ב"ב
ל' ג:]. ו) [ש"ל מ"י]. ז) [מדות
פ"ג מ"ג]. ח) [דברים כ"ד].
ט) [סוכה מא. א.]. י) [עיל
י"ט]. יא) [דברים כ"ד].
יב) [ג' מגיל דור].

תורה אור השלם

1. וישעו את ציץ נזר
הקדש וזהו קדוה ויתבנו
עליו מכתב פתוחי חותם
קדש לוי' שמתן לו ל
2. כי יקח וזהו איש
בעלגה וזהו אם לא
המקרא הו' בעיניו כי מקרא
הו' ערות דבר וכתב לה
ספר ברייתא ונתן בידה
ושלחה מבית:
דברים כו א
3. וקאקא את ספר
המקנה את החותם
המקנה והחוקים ואת
הגלוה: ירמיהו לב יא

מוסף רש"י

והנייר שלי. לא יהיב לה
ולא מרד, ולממנא אמר
ומנן צידס (לקמן עה.)
הגודרות. צמה עה. על
סס במבדל ג:) גרות אלן
(בתובות פ:) גרות אלן
וכל דכין מהלך דכרסס
ובחוקים (רשב"ם ב' ב'
ג:). אין להן חוקה. אין
החוקים כסס יכול לומר
לקמן כו' ביד, שמה מלאן
והשטר כתיב לפי שדין
לכל כשדות (בתובות פ:
וכע"ז רשב"ם טס.)

מוסף תוספות

א. של קלף. מוס'
הא"ש. ב. (ד' לט"א) לאו
"עציר" שנוגעת לו לו,
אלא. רשב"ם. ג. אכל
אינה נוגעת במכתב
כמלא נימא וכו' אבל לפי
פירשי דל' כדבר רב"ם
דל' מברא. רשב"ם.
ד. ומתני' נתן תובתך על
כל דבר המתיקם אפי' על
עלה של זית. מוס' הא"ש.
ה. אם שם בה חותם.
ו. דאבטריך
מוס' הא"ש. ז. דאבטריך
לוי' לר"ל לאשמעטין
גודרות. מוס' הא"ש.
ח. ושמה קניטנו רבו.
ט. אצל חברי.
י. ויאמר של זה אני.
יא. דן בגמרא
דמי. יב. אבל ליכא
לפורשי דלא ידעה לאקנויי
כלל דמי איכא למימר
שלא היא ממכרה ממכר.
יג. ומשום הפקר
ביד הפקר וא"כ כי לא
ידעה לאקנויי מאי. רשב"ם.
יד. מדקתני מתנא. ר"ן
לקמן כ"א. ד"ה אלף.
טו. ופשיטא לי' דעל
קלף שלו הוי כתוב. דאל"כ
מה אסודרותי דר' יהודה
בן בבא. מוס' הא"ש.
טז. הא לאו הכי, גביא
מן דינא. רשב"ם. וכוין
דאיכא שטורא הא איכא
קלא אע"ג דליהוי שטר
מקנה. ר"ן. טז. שדוה
בעדים. מוס' הא"ש.
טז. ספרי דחוקן. מוס'
הא"ש. יז. ואו בעין
ספר מקנה כיון דליכא זדוי.
רשב"ם.

